

worden geboden. De uitkomst van een maatverafweging is afhankelijk van alle omstandigheden van een geval. Ik zal in samenwerking met de staatssecretarie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid spoedig beleid publiceren naar aanleiding van deze uitspraken van de Raad van State. Ik heb uw Kamer geïnformeerd over de compensatie in het CAF 11-dossier. Op dit moment doen zowel de ADR als de Adviescommissie onderzoek naar de overige 170 CAF-zaken. Na afronding van deze onderzoeken zal ik ook op de andere CAF-zaken ingaan.

Vraag 3

Kunt u laten weten waarom het signaal inhoudende dat de totale invordering bij een klein foutje disproportioneel was, precies verzand is? *(Interimrapport commissie-Donner, pagina 43 en 44: Ook hadden uitroerende ambtenaren binnen Toeslagen in 2013 geconcludeerd dat het disproportioneel is om ook bij het geringste betalingstekort een toeslag voor een heel jaar af te wijgen en voorschotten, die dan al uitgegeven zijn, weer terug te vorderen. Dit werd tot op het hoogste niveau binnen Toeslagen overgenomen. Hiervoor heeft interdepartementaal overleg met SZW, dat in deze eerstverantwoordelijk is, plaatsgevonden eind 2014/begin 2015, maar het versloot om dit in voor komende gevallen anders te gaan aanpakken, verrande 7e gebeurde er op dat vlak niets, tot de Raad van State op 23 oktober besloot dat nihilstelling in dat soort gevallen verantwoord kan zijn.)*

Antwoord 3

Voor zover ik heb kunnen nagaan is er op twee momenten binnen het ministerie van Financiën gesproken over een versoepeling van het beleid rondom terugvorderen van eigen bijdragen. De eerste was eind 2012. Na een voor de maatregelgerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State de wet te wijzigen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag mild te maken tot de hoogte van de eigen bijdrage.²

Vervolgens is eind 2014 het signaal vanuit de uitvoering gekomen dat het geheel terugvorderen van de kinderopvangtoeslag als een deel van de eigen bijdrage niet was betaald een harde ingreep was. Dit is toen door ambtenaren van het ministerie van Financiën in samenwerking met ambtenaren van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid opgepakt. Er is eind 2014 door ambtenaren van het ministerie van Financiën een notitie opgesteld met oplossingsrichtingen zoals een meer proportionele benadering. Deze is binnen het ministerie van Financiën aan de staatssecretaris voorgelegd (in december 2014). Daarbij is gemeld dat de oplossingsrichtingen ook voorgelegd zouden worden aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Uit navraag bij betrokkenen van beide ministeries komt echter het beeld naar voren dat de geboden oplossingen nog nader onderzoek moesten worden door zowel de uitvoering als beleid. Besluitvorming hierover was om deze reden uitgesteld. Het onderzoek loopt daarmee door de actualiteiten, zoals fraudesaken [] te zijn overvloed, waardoor deze op de achtergrond is geraakt. In deze periode lag de focus op fraudebestrijding, zoals ook de Adviescommissie beschrijft. De werkwijze

² RCLJ NL-ROS-2012-9107/2

van geheel terugvorderen bij het niet betalen van (een deel van) de eigen bijdrage is in deze periode ook meerdere malen door de rechter goed bevonden.

Vraag 4

Kunt u daarbij aangeven welke contacten op welk moment en op welk niveau hebben plaatsgemaakt tussen de Belastingdienst en het ministerie van SZW, wat daar bij is besproken en afgesproken en hoe daarover intern in beide organisaties is gerapporteerd?

Antwoord 4

In het antwoord op vraag 3 is hier in hoofdlijnen op ingegaan.

Vraag 5

Welke informatie-instructies heeft u gegeven om de invorderingen van toelageschulden die toelagengheersers om te gaan met het opvangen van dossiers door mogelijk gedupeerde ouders en de omgang met bezwaren van mensen die opzet/groveschuld wordt verweten? Kunt u actief mogelijk andere verstrekte instructies aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 5

Conform de toezegging in mijn brief van 11 juni 2018 zijn vanaf 15 juni jl. alle invorderingsmaatregelen inclusief (dwang)verrekeningen voor de ouders betrokken bij CAF 11 opgeschort in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie.⁶ Tevens wordt er over die periode geen invorderingsrente in rekening gebracht. De betrokken ouders zijn actief benaderd en konden aangeven of ze lopende betalingsregelingen al dan niet wilden voortzetten. In de overige CAF-zaken en bij opzet/groveschuld zijn de dwanginvorderingsmaatregelen met ingang van 8 november jl. opgeschort totdat het eindrapport van de Adviescommissie en het rapport van de ADR zijn gepubliceerd.⁷ Alleen de verrekening van toelagervoerschotten over de maand november kon nu niet meer worden vastgesteld. Zie ik u via ook de ingesproken brief. Indien de ouders door deze verrekening in de problemen zijn geraakt kunnen zij zich bij de Belastingdienst melden en wordt de verrekening op verzoek alsnog ongedaan gemaakt. De invorderingsrente wordt over die periode niet in rekening gebracht. Ook de ouders die betrokken zijn geweest bij de overige CAF-zaken ontvangen binnenkort een brief waarin hun onder meer de mogelijkheid wordt geboden tot aanpassing van hun betalingsregelingen. De procedure voor terugname in het eigen risicoregime is geactualiseerd en kan worden gevonden via de website.⁸ Bezwaren tegen een afwijzing van een betalingsregeling vanwege een opzet/groveschuld-inductie worden (wegens meer bezwaar) nu in het voortraject een onherroepelijk vaststaande vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging heeft plaatsgevonden. Tevens wordt (alsnog) de mogelijkheid van een persoonslijst

⁶ Kamerstukken II, 2017/18, 24366, nr. 490.

⁷ Kamerstukken II, 2018/19, 25852, nr. 38.

⁸ <https://www.belastingdienst.nl/wet-en-verbod/acties/caf11.asp#/priveregimemissen>

belastingregeling aangeboden. In lopende beroepszaken wordt het verweer ingetrokken voor zover dat betrekking heeft op de opzet/grove schuld indicatie.

Vraag 6

Welke mogelijkheid ziet u voor ouders die met de compensatieregeling die de commissie-Dommer heeft voorgesteld aantoonbaar niet voldoende gecompenseerd worden?

Antwoord 6

Zoals ik in mijn brief van 15 november jl. heb beschreven, omarm ik de aanbevelingen van de Adviescommissie over een compensatie voor de getroffen ouders in de CAF 11-raads. Bij de begeleidende brief betreft u het beleidsbesluit welke ik voornemens ben op korte termijn te publiceren. Hierin worden de regels voor de verstrekking van de compensatie neergelegd. Ik neem de aanbevelingen van de Adviescommissie over, aangevuld met een compensatie voor het mogelijke verlies aan toelagen en gevolgen in box III. Met de Adviescommissie meen ik de getroffen ouders hiermee op een evenwichtige wijze tegemoet te komen. Als een ouder vindt dat de compensatieregeling in zijn of haar individuele situatie onjuist is toegepast, kan hij of zij bezwaar stellen bij de Belastingdienst/Toeslagen en daarna eventueel beroep bij de bestuursrechter. In de bestuursrechter adviseert een onafhankelijke bestuursrechter de Adviescommissie over de afdoening. Uiteraard staat het een gedupeerde ouder ook vrij om zich tot de civiele rechter te wenden voor de vergoeding van eventuele schade die niet op basis van de compensatieregeling wordt vergoed.

Vraag 7

Herinnert u zich dat u in maart 2019 aan de Kamer schreef dat u geen lijst van CAF-zaken en geen CAF-advies aan de Kamer wilde verstrekken, temeer nu dat u in deze andere CAF-zaken geen externe verwijzingen heeft ontvangen dat de behandeling onzorgvuldig was (aanhangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2018-2019, nr. 1974)?

Klopt het dat u in maart 2019 geen signalen ontvangen had dat er bij de behandeling van CAF-zaken (anders dan CAF 11) onzorgvuldig gehandeld was?

Antwoord 7

Zoals ik in mijn brief van 27 november jl. heb aangegeven heb ik op 21 maart jl. hetwel ik toen zelf nog geen signalen over vergelijkbare problemen bij andere CAF-zaken had, aan uw Kamer toegezonden en de ADR te vragen te onderzoeken of de gemiddelde aanspraak die in de CAF 11-zaken is gehanteerd verder nog is toegepast. Naar verwachting komt de ADR eind 2019 met de bevindingen.

Vraag 8

Kunt u de aanvullende brief die u recent aan de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd heeft, aan de Kamer doen toekomen?

Vraag 25

Is er in de CAF 11-zaak onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het selecteren op basis van tweede nationaliteit? Zo ja, vanaf wanneer was u hiervan op de hoogte?

Vraag 26

Is er in de periode 2012 tot heden ook door andere afdelingen binnen de Delaetingsdienst onrechtmatig en onwettig gehandeld ten aanzien van het gebruik van de tweede nationaliteit? Zo ja, op welke afdelingen en hoe vaak?

Antwoord 8, 25 en 26

Zoals ik in mijn brief van 11 juni jl. heb aangegeven doet de Autoriteit Persoonsgegevens (hierna: de AP) onderzoek naar de verwerking van bijzondere persoonsgegevens zoals (tweede) nationaliteit bij de Belastingdienst/Toeslagen. Dit onderzoek wil ik niet belasten door nu stukken openbaar te maken. Ik zeg u toe de aanvullende brief die naar de AP is gestuurd na afronding van het onderzoek en na afstemming met de AP aan uw Kamer te zenden. Het onderzoek van de AP richt zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het systeem van Toeslagen en/of in het kader van de controle op de kinderopvangtoeslag. Daarnaast onderzoekt de AP of Toeslagen geautomatiseerd besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën persoonsgegevens, meer specifiek de tweede nationaliteit, gebruikt in het kader van controle op de kinderopvangtoeslag. In mijn brief van 15 november jl. heb ik aangegeven dat ik stukken tegengekomen ben waar (tweede) nationaliteit aan de orde is geweest buiten hetgeen is beschreven in de CAF 11-zaak en heb deze aan de AP ter beschikking gesteld. Ook de ADR en de Adviescommissie betrekken dit bij hun onderzoek. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 9

De Landsadvocaat beweerde op 13 november 2018: "Het gaat er niet om dat _____ kaltgesteld moest worden." Klopt deze bewering, aangezien in de Wob-stukken over CAF 11 staat dat dit juist wel de bedoeling was? Heeft de Landsadvocaat dus de waarheid gesproken (geschreven) op dit punt in de rechtbank of niet?

Vraag 17

Kunt u toelichten waarom de Landsadvocaat in een civiele procedure stelde dat het niet de bedoeling was van de Belastingdienst om gestouderbureaus tot stoppen te dwingen, terwijl dit evident de bedoeling was van CAF in het kader van het aanpakken van facilitators? Wilt u alsnog limitatief duidelijk maken over welke documenten de Landsadvocaat beschikte bij het opstellen van de conclusie van antwoord en daarna?

Vraag 25

In het rapport wordt duidelijk dat het gastouderbureau dat de procedure in eerste aanleg verloren heeft, nu in hoger beroep gaat. Worden er nu gesprekken gevoerd met dit gastouderbureau? Is er iets aangehouden aan het gastouderbureau?

Vraag 47

Heeft de landsadvocaat altijd de waarheid verteld bij de CAF-zaken in de rechtzaal? Welke aanwijzingen heeft u dat dit niet het geval was?

Antwoord 9, 17, 35 en 47

U vraagt naar een lopende civiele procedure. Zo lang de procedure loopt, doe ik daarover geen inhoudelijke mededelingen. Ik heb een aantal zaken dat betreft een ontlaste voorstel ingezonden. Ik geef u dat niet het geval was.

Vraag 10

Hebt u aanwijzingen dat ambtenaren van de Delast ingdienst zich schuldig gemaakt hebben aan ambtsmisdriven zoals in evelang?

Antwoord vraag 10

Elk signaal van ambtsmisdriven wordt serieus genomen en beoordeeld op zijn eigen merites. Ik heb op 28 oktober j.l. een brief ontvangen van VCI advocaten inzake CAF 11 die ook naar de vaste commissie voor Financiën is gestuurd. In deze brief stellen zij dat medewerkers bewijsbaar niet conform de wet (onrechtmatig aldus) of zelfs strafrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld. Een afschrift van mijn reactie aan VCI advocaten wordt u separaat toegezonden. Er heeft intussen een eerste gesprek plaatsgevonden met de advocaten, de contacten lopen nog. Indien er aanwijzingen zijn dat ambtsmisdriven hebben plaatsgevonden, dan wordt daar vanzelfsprekend tegen opgetreden.

Vraag 11

Hebt u op enig moment advies ingewonnen over ambtsmisdriven in deze zaak? Zo ja, wanneer en wat was de uitkomst van het advies?

Vraag 14

Hoever discipline (of strafrechtelijke) maatregelen zijn in het kader van de CAF-problematiek tegen ambtenaren genomen? Kunt u aangeven welke maatregelen het betreft (het gaat dus niet om tegen wie de maatregelen genomen zijn)?

Antwoord vraag 11 en 14

Ik heb mij laten informeren over het handelingsperspectief van de werkgever om individuele ambtenaren te kunnen aanspreken. Daaronder vallen ook de acties en maatregelen die de werkgever kan treffen binnen en buiten de arbeidsverhouding. Elk signaal van ambtenaren of anderszins onbetrouwbare handelen wordt serieus genomen en wordt doordacht op zijn eigen merites. Over individuele gevallen kan ik geen uitspraak doen. De Jaarraportage Gedragsvoorziening Kijk rapporteert op geaggregeerd niveau over integriteitsschendingen en disciplinaire sancties.

Vraag 12

Op welk moment wist u dat de Belastingdienst onrechtmatig gehandeld heeft en op welke punten? Wat hebt u op dat moment gedaan om aan het onrechtmatig handelen een einde te maken?

Antwoord 12

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is een diepde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF-11-zaak onrechtmatig is. De Adrescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 13

De commissie-Dormer schrijft in het interim advies "Omzien in verwondering": *In de praktijk hebben bezwaar en beroep niet altijd een schorsende werking op de invordering gehad*". (pagina 20). Vanaf welk moment hebben bezwaar en beroep wel altijd een schorsende werking gehad op de invordering?

Antwoord 13

Het uitgangspunt zowel in het heden als het verleden is dat bezwaar en beroep een schorsende werking op de invordering hebben. Via een geautomatiseerd systeem wordt hieraan uitvoering gegeven. Het komt echter voor dat (menselijke) fouten de oorzaak zijn van een andere uitkomst, waardoor de schorsende werking per abuis niet tot uitvoering komt. Door signalering van de medeverker of de burger wordt deze fout dan zo snel mogelijk hersteld. Daarnaast, zoals ook vermeld in de begeleidende brief, recent een systeemfout ontdekt waardoor de schorsende werking in de invordering van een herzieningsverzoek na 6 maanden automatisch komt te vervallen. Dit terwijl niet in alle gevallen al is beslist op het herzieningsverzoek.

Vraag 15

Kunt u aangeven (wanneer) welke beslissingen, maatregelen of beleidsbesluiten zijn genomen over (de)invordering in de CAF-11, overige CAF-zaaien en Toeslagen als geheel, vanaf het rapport van de Nationale ombudsman inzake 'Goen powerplay maar fair play', mede in het licht van

toezeggingen tot coulançe in 2017, en de uitspraak van de Raad van State
(<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2019:1056>)?

Antwoord 15

Al voor het genoemde rapport van de Nationale ombudsmen werd een toelagvoorschot niet meer stopgezet lopende een onderzoek naar de rechtmatigheid van de aangevraagde toelage. Pas als uit het onderzoek blijkt dat er geen recht bestaat, wordt het toelagvoorschot gestopt. Daarmee werd reeds een van de aanbevelingen ingevuld. Naar aanleiding van de overige aanbevelingen wordt in de communicatie naar de aanvragers duidelijk aangegeven waar om er geen recht op de toelage bestaat. Wanneer de reden ligt in het niet overleggen van alle benodigde stukken, wordt duidelijk aangegeven welke stukken ontbreken of niet voldoen. Er zijn excuses gemaakt aan de gedupeerde ouders. Toelagen stelt zich coulant op waar het gaat om de termijn waarbinnen de opvangkosten moeten zijn voldaan.

Vraag 16

Kunt u toelichten op welke momenten u niet juist of onvolledig bent geïnformeerd door uw ambtenaren inzake 1) stukken die relateren aan het CAF-dossier, 2) het achterhouden van documenten in rechtszaken, 3) het verwerken van (tweede) nationaliteit en het mogelijk gebruiken van dit criterium in selectie van onderzoek, 4) het onderzoek naar een klokkenluider, en 5) de ernst en de omvang van 'signalen' in andere CAF-zaken dan CAF 11?

Vraag 44

Welke interne signalen hebben toelagen, Belastingdienst en u of uw voorganger gehad dat er problemen waren bij CAF 11 (o.v.s. rechtmatigheid). Wanneer hebben zij deze signalen gehad? Kunt u deze vraag per ontvangen signaal behandelen?

Antwoord 16 en 44

Dit is onze doel van een onderzoek naar de ADR's "Wanneer mislukt de effectiviteit van politieke top van het onrechtmatig handelen en andere problemen?".⁹ Dit wordt onderzocht op basis van verificerbare informatie van de Belastingdienst en het ministerie van Financiën. Zie hiervoor ook de begeleidende brief.

Vraag 18

Kunt u aangeven hoe u vervolg gaat geven aan de uitspraak van de Raad van State van oktober 2019? Welke gewenst gaat u behandelen en hoe ver zult u teruggaan?

⁹ Hetgeen wordt als bijlage bij Kamerstukken II, 2018/19, 33966, nr. 539.

Antwoord 18

Een interdepartementale werkgroep besaadt zich over de consequenties van de twee uitspraken van 23 oktober jl. van de Raad van State. In afwachting van de bevindingen van deze werkgroep zal ik me samen met de beleidsverantwoordelijke beleidsmedewerkers, beraden op een standpunt. Dit komt het zo spoedig mogelijk uw Kamer op terug.

Vraag 19

Kunt u limitatief opsommen welke wetten de Belastingdienst heeft overtreeden en hoe lang elk van deze overtreedingen duurde en hoeveel mensen erdoor geraakt zijn (bijvoorbeeld het stopzetten in plaats van opschorten van toeslagen (AWR), het overschrijden van de zesveertien termijn in de Wob, het niet opschorten van invordering tijdens bezwaar en beroep, en het niet leveren van het complete dossier bij de rechtbanken (art 8:42 AWB))?

Antwoord 19

Bepalingen in de Awb, de Avir en de Wbo zijn niet juist nageleefd. In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toeslagvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toeslagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 20

Hebben de onrechtmatige handelingen bij CAF ook ergens anders bij de Belastingdienst plaatsgevonden?

Antwoord 20

Het onrechtmatig handelen bij CAF ging over het stopzetten van toeslagen in plaats van het opschorten van toeslagen en komt derhalve alleen voor bij het dienstonderdeel Toeslagen.

Vraag 21

Kunt u alle evaluaties van kinderopvangtoeslag-gerelateerde CAF-projecten aan de Kamer doen toekomen, nu duidelijk is dat er onrechtmatigheden waren?

Antwoord 21

De Adviescommissie en de ADR doen momenteel nog onderzoek om voor de overige CAF-zaken vast te stellen of hier een vergelijkbare problematiek speelt. Vooruitlopend daarop heb ik uw Kamer bij brief van 27 november jl. de nu beschikbare 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen.

Vraag 22

Ontbreken er in het Web-verzoek documenten zoals de evaluaties van CAF-projecten of de memo's die u voor het plenaire debat in maart 2019, kunt u die dan alsnog openbaar maken?

Antwoord 22

Ik heb geen indicatie dat er stukken ontbreken.

Vraag 23

Kunt u de openbare CAF 11-evaluatie uit 2015, waaraan de commissie-Demarr verwijst, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 23

Met mijn brief van 27 november jl. heb ik uw Kamer de nu heersende 75 evaluaties van CAF-zaken doen toekomen. Hiervoor verwijst ik ook naar mijn antwoord op vraag 14 van de leden Omzig (CDR) en Loeders (VVD) die ik uw Kamer als bijlage bij deze brief heb toegestuurd.

Vraag 24

Kunt u alle correspondentie (inclusief de bijlagen) die u met de Nationale ombudsmen over CAF 11 en andere zaken gevoerd hebt, aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 24

Op 28 november 2019 heeft de Commissie Financien van uw Kamer mijn vergelijkbaar verzoek gedaan.⁶ De beantwoording van deze twee verzoeken doe ik graag tegelijk. Ik neem op korte termijn contact op met de Nationale Ombudsman om hem te vragen of hij instemt met het delen van deze documenten met uw Kamer nog voor het debat op 4 december.

Vraag 27

Hoewel andere dossiers zijn er nog, waarin, zoals bij CAF 11, sprake is van onterechte niet-toekenning, opschorting of terugvordering van kinderopvangtoeslagen, of andere toeslagen? Indien u dit nu nog niet weet, op welk tijdstip kunt u dit wel weten? Hoeveel tijd kost het om de volledige Afdeling Toeslagen binnenstebuiten te keren en zoek naar alle toeslagdossiers?

Antwoord 27

Er zijn 170 CAF-zaken bij Toeslagen in beeld. De ADR doet momenteel onderzoek naar de vergelijkbaarheid van deze CAF-zaken met de handelwijze van CAF 11. Naar verwachting rapporteert de ADR eind dit jaar over zijn onderzoeksresultaten. Na het uitbrengen van het

⁶ 2019DR02

onderzoeksrapport wordt u verder geïnformeerd. Daarnaast neem ik de ouders uit het zwartboek van de CPN degenen die zich recent hebben gemeld bij de Delastingsdienst hierin mee.

Vraag 28

Op welke manier worden de gastouderbureaus en kindorganisaties meegenomen in de compensatieregeling van de commissie-Donner? Krijgen zij ook compensatie? Bent u bereid hierover in overleg te treden met het bureau [] in []? Zo nee, waarom niet?

Vraag 29

Naast de vraagouders in kwestie is ook sprake van het duperen van gastouders. Gastouders zijn soms de bijstand in gegaan omdat deze geen inkomsten meer hadden. Is er iets aangeboden aan de gastouders? Is de Belastingdienst bekend of gastouders een bijstandsubkering hebben moeten aanvragen door de stopzetting van de toelage? Wat heeft Belastingdienst naar aanleiding daarvan gedaan?

Antwoord 28 en 29

De compensatieregeling is voor gedupeerde ouders, niet voor gastouderbureaus of kinderopvangorganisaties. Voor de beoordeling van een eventuele oplossing voor moedelijke schade die gastouders, gastouderbureaus en kinderopvangorganisaties geleden hebben, wacht ik eerst de rapporten van de ADR en Advies en Mitsche af.

Vraag 29

Bent u bereid om het goede niet de vijand te laten zijn van het betere? Bent u bereid zo spoedig mogelijk een wetswijziging van de wet Awir voor te bereiden om algehele nihilstellingen niet maar te laten plaatsvinden bij een gedeeltelelijk onjuiste toekanning? Oftewel dat alleen terugbetaald hoeft te worden, wat er te veel is ontvangen? Vindt u dit ook een logische benadering?

Antwoord 29

Zoals ik uw Kamer eerder heb toegezegd, en geïnformeerd in mijn laatste brief van 15 november jl., ben ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan het onderzoeken hoe het van mijn prouptuallie benadering bij het vaststellen van terugvorderen van de kinderopvangtoeslag gekomen kan worden. Het onderzoek naar de mogelijkheden hiertoe was al in gang gezet en de uitkomsten van de Afdeling bestuursrechtspreek van de Raad van State zullen hierbij worden betrokken. Zonder vooruit te willen lopen op de uitkomsten kan dit het benodigde maatwerk bieden bij hoge terugvorderingen. Met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil ik zo spoedig mogelijk nieuwe stappen zetten om proportionaliteit in het stelsel door te voeren. Dit betreft, waar nodig, ook aanpassingen in wetgeving.

Vraag 30

Klopt het dat de EDP-auditors bij het doorzoeken van de Q-schijf van de FIOD geen nieuwe relevante documenten hebben getroffen, zoals blijkt uit het verslag dat is vrijgegeven in de Web? Hoe verklaart u dat deze mailwisseling uit september 2015 tussen bezwaarbehandelaars van Toeslagen op de FIOD-schijf stond? Was dit document - waaruit bleek dat de rechtmatigheid in deze zaak al in 2015 was aangetoond - al eerder in beeld? Wanneer bent u voor het eerst over dit document geïnformeerd?

Antwoord 30

De EDP-auditors hebben in juni 2019 de documenten op de Q-schijf van de FIOD geïnventariseerd en vergeleken met de reeds in najaar 2018 in beeld gebrachte documenten. Daarbij kwamen 111 documenten naar voren waarvan de documentnaam (licht) afweek van de documentnaam in de reeds eerder onderzochte mappen op de Q-schijf. Deze documenten zijn inhoudelijk beoordeeld, waarbij is nagegaan of de informatieverstrekking aan de Tweede Kamer volledig was en of het dossier in de lopende LAI-zaken volledig was. Na afloop van deze beoordeling is de Kamer op 2 juli jl. geïnformeerd over de uitkomsten en zijn 5 extra documenten vertrouwelijk verbod.¹⁰ De mailwisseling uit 2015 was het vierde document: een mail tussen behandelaars van de bezwaarschriften bij Toeslagen. Ik ben in de voorbereiding op het uitkomen van de kamerbrief geïnformeerd over dit document. Het is niet te achterhalen waarom dit document alleen op de Q-schijf van de FIOD is geplaatst en niet aanwezig was op een van de andere Q-schijven van Toeslagen. Dit is voor mij een voorbeeld van het ontoereikende informatiebeheer bij Toeslagen, waar ik u meerdere keren over heb geïnformeerd.

Vraag 31

Wilt u de Kamer alsnog een afschrift doen toekomen van de onderliggende versies 0.1 en 0.2 van de Casusbeschrijving Huis al 0.9? Klopt het dat het ongedateerde GCB-rapport van bevindingen uit 2011 in 2013 is opgeleverd door B/T? Kunt u alsnog toelichten waarom informatie opgesteld dateert? Te hie sprake van valheid in geschied? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 31

Zoals ik in mijn brief van 22 november jl. heb aangegeven acht ik het van groot belang dat ambtenaren met mij en onderling vrij van gedachten moeten kunnen wisselen zodat tot een zorgvuldige belangenafweging kan worden gekomen.¹¹ Stukken ten behoeve van intern beraad worden om die reden geen onderdeel worden gemaakt van het debat met de Kamer. Ik verwijs in dit kader ook naar de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 november jl.¹² De onderhanden werkversies van de Casusbeschrijving Huis al 0.9 vallen zoals eerder aangegeven onder intern beraad en worden om dezelfde bovenstaande regel geen

¹⁰ Kamerstukken II, 2018/19, 21000, nr. 493.

¹¹ Kamerstukken II, 2018/19, 31006, nr. 544.

¹² Kamerstukken II, 2018/19, 20162, nr. 23.

onderdeel gemaakt van het debat met uw Kamer. Het onderzochte GOS-rapport van bevindingen uit 2011 is per e-mail van de OGD in april 2011 ontvangen. Informatie is niet gepubliceerd, zoals ik ook eerder heb aangegeven in antwoord op mijn brief van 28 juni jl.

Vraag 32

De commissie-Dorner geeft in haar interim-advies onder 2.1.4 aan dat er onzorgvuldig is omgegaan met bewijsstukken: "Tijdens inscannen en opslaan zijn echter fouten gemaakt, waardoor stukken ontbraken of onvolledig waren in het systeem". Nadien worden voorbeelden genoemd als rekeningen die niet betaald zijn, ontbrekend bewijs van betaling, ontbrekende handtekening, wat zou leiden tot vermindering of afwijzing van de toelage. Is dit niet een logisch gevolg van de fouten die gemaakt zijn door de dienst bij het inscannen en opslaan?

Antwoord 32

In 2014 is Toeslagen gestart met een nieuw proces waar bij burgers werden verzocht aan de balie van een belastingkantoor hun bewijsstukken te overhandigen. De beginfase van dit proces viel samen met CAF 1.1. De betrokken burgers hebben last ondervonden van de opstartfouten aan de balie. Wanneer het inscannen en/of digitaal opslaan van de bewijsstukken niet correct verliep, merkten burgers soms niet dat ze kerens niet juist naar de balie te komen om opnieuw hun stukken te laten scannen. In de weken na ontvangst van de stukken, werden deze binnen Toeslagen beoordeeld op juistheid en volledigheid. De onregelmatigheden die bij de beoordeling werden aangetroffen, betroffen elementen waarvoor niet geheel voldaan werd aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt. Voorbeelden hiervan zijn door de Adviescommissie beschreven. Het valt niet uit te sluiten dat enkele van deze voorbeelden ook veroorzaakt zijn door fouten in het inscannen. De Adviescommissie heeft geadviseerd dat onder meer het ontbreken van een of meer belastingrijen niet in de praktijk aan het Liefhebber van een compensatie. Dit advies is nu ook opgevolgd.

Vraag 33

In de stoffase van het interim-advies is een schets van de beoogde compensatieregeling door enkele ambtenaren van Toeslagen op uitvoerbaarheid getest. Kan deze schets aan de Kamer worden toegezonden?

Antwoord 33

In het Interbellingsbesluit staat dat de Adviescommissie kan wijzen op maatregelen.¹² Op verzoek en onder verantwoordelijkheid van de Adviescommissie is een schets van de compensatieregeling door enkele ambtenaren op uitvoerbaarheid getest. De betreffende ambtenaren hebben in dit verband een geheimhoudingsverplichting getekend om daar alleen met de Adviescommissie over te

¹² Staatscourant 2015 nr. 48995.

communiceren. Als onderdeel van de procedure hebben zij na afloop van de best alle informatie overgedragen aan de Adviescommissie.

Vraag 36

Hoeveel ouders hebben een rechtszaak aangespannen vanwege de kinderopvangtoeslag? Wat was daarbij de uitkomst?

Antwoord 36

In onderstaande tabel treft u uit het systeem dat de Belastingdienst daarvoor bijhoudt een overzicht van alle uitspraken waarbij de kinderopvangtoeslag in geding was tot 2010. Het gaat hierbij om meer dan 15.000 uitspraken vanaf toelagjaar 2006. De uitspraken geven voor wat betreft de uitkomsten een gemiddeld beeld. Hierbij is er een onderscheid gemaakt naar de uitspraak van rechtbanken en de Raad van State. Verder geldt dat de zaken bij de rechtbanken altijd aanhangig gemaakt zijn door toelaggerechtigden. De zaken bij de Raad van State kunnen ook door de Belastingdienst aanhangig gemaakt zijn. Een uitsplitsing hiervan is niet beschikbaar. Ter toelichting: een zaaknummer kan meerdere jaren en middelen bevatten, maar in het systeem kan maar één uitspraakingsvoord worden. Voorbeeld: Beroep/zaaknummer over 2009 en 2010, 2009 is inhoudelijk variabel, en 2010 is ongegrond dan wordt uitspraak versnoodt want dit is de meest zwaarwegende.

Tabel Overzicht alle uitspraken rechtbanken en Raad van State kinderopvangtoeslag jaar 2006 tot heden

Uitspraak/actie	Rechtbanken	Raad van State	Totaal	Uitleg
Verder bestuursorgaan	9	0	9	Men kan niet naar B/T terecht komen. Terbeschikking aan RB.
Andere rechtbank	106	0	106	Beroep bij verzuim RB. Beroep wordt doorgevoerd naar de correctie. In korte termijn een nieuw zaaknummer en de juiste wordt dan afgehandeld.
Doorgevoerd	525	0	525	Beroep doorgevoerd naar een ander districtshof.
Grondrechtelijk gegrond	56	17	73	Een deel van de beroepsgronden wordt gegrond verklaard en een deel niet.
Gegrond	1.126	273	1.399	Alle beroepsgronden gegrond verklaard.
Opgrond van zelf voordien	69	4	73	Maximaal bij een uitspraak beroep naar B/T een nieuw besluit nemen. Soms kan de rechtbank het zelf, soms dat, gegrond en zelf voortaan.
Gegrond met instandhouding rechtsvervolgen	687	23	690	Betrokkene krijgt op formeel punt gelijk maar op materiele punt niet. Mogelijk te wijziging veranderen niet.
Ingebreidekt ¹⁴	4.080	388	4.468	Betrokkene trekt beroep in. Bij hoger beroep is het mogelijk door B/T.
Niet proceduren	131	2	133	Beroep is eigenlijk een bezwaar, op verzoek van B/D wordt B/T de behandeling over. Procedure administratief dicht gebouwd.
Niet ontvankelijk	1.978	213	2.191	Beroep wordt niet (niet) bij de bestuursrechtelijke instanties. Het is niet aan alle formele vereisten voldaan. (procedures niet betaald, geen proceskosten, te laat bezwaar).
Nieuwe procedure	73	0	73	Hetzelfde als bij niet proceduren. Procedure administratief dicht gebouwd.
Ongegrond	4.374	924	5.298	Alle beroepsgronden ongegrond verklaard.
Rechtbank verzuim, dwal of bevoegd	20	6	26	RB of RB is niet de aangewezen instantie.
Rechtbank volgt het verzoek of	28	3	31	Afwijking van een verzoek zoals in het kader van de afwijking van het verzoek.
Totaal uitspraak	13.232	1.533	15.045	
Neg geen uitspraak of onvoldoende	229	59	288	

Vraag 37

Kunt u een overzicht geven van alle juridische/rechterlijke uitspraken omtrent kinderopvangtoeslag sinds 2010?

¹⁴ Extra kan van beroep door betrokkene kan ook het geval zijn van het (gedeeltelijke) toekennen van het eerder afgewezen bedrag. De betrokkene gaat dan zelf het beroep in. In dit geval zijn geen extra procedures in kwestie gevallen en opgevoerd.

Antwoord 27

In de bijlage treft u uit het systeem van de Belastingdienst een (ongepersonaliseerd) overzicht op volgens van datum indiening van alle rechtszaken vanaf 2010 waarbij de kinderopvangtoeslag een rol speelt. Hierin zijn afspraken van rechtbanken en Raad van State opgenomen.

Vraag 38

Op basis van welke feiten werd er in 2012 nagedacht over een spelereis wet- en regelgeving (zie pagina 16, Kamerstuk 31056, nr. 538)?

Antwoord 38

In de stukken wordt niet over feiten gesproken maar argumenten. De destijds gebruikte argumenten om na te denken over een spelereis wet- en regelgeving waren:

dat massaal terugvorderen over meerdere jaren van toeslagen die al definitief zijn toegekend, maatschappelijke en publicitaire enorme gevolgen zou kunnen hebben vanwege de mogelijk grote bedragen (zoals ter hoogte van een modaal jaarsalaris moeten terugbetaald worden van de hele toelage), het naar verwachting grote aantal vraagouders die gebruik heeft gemaakt van de toen in beeld zijnde constructies via gastouderbureaus, de vraag of al deze ouders zich bewust waren van het feit dat dergelijke constructies tegen de wet indruisten dan wel zich niet bewust waren van de consequentie dat alle ontvangen toeslagen moesten worden terugbetaald.

Vraag 39

Zijn er nobbtes en argumenten vndbaar die aangeven waarom die versoepling uitendelyk geen doorgang heeft gevonden?

Antwoord 39

Na een voor de toelagerechtigde ongunstige uitspraak van de Raad van State op 19 december 2012 is besloten om in lijn met de uitspraak van de Raad van State de wet te volgen en daarmee de terugvordering van kinderopvangtoeslag niet te beperken tot de hoogte van de eigen bijdrage¹⁵. Daarnaast verwijst ik naar het antwoord op vraag 3.

Vraag 40

Zijn er destijde inhoudelijke notities gemaakt waarin voorstellen zijn gemaakt om de wet- en regelgeving te versoepliden?

¹⁵ ECLI:NL:RVS:2012:61607-2

Antwoord 40

Ja, dat is voor zover nagegaan kan worden gebeurd eind 2012 en eind 2014. Zie hierover ook de antwoorden op vraag 3 en 39.

Vraag 41

Kunt u hier de CAF-raam en werkwijze in 2016 zijn stringenter? Kunt u aangeven wie het loont om dit te doen en om welke reden? En kunt u aangeven of de toenmalige staatssecretaris toen op de hoogte is gesteld van het stopzetten van deze werkwijze?

Antwoord 41

Medio 2016 heeft Toeslagen de werkwijze beëindigd waarbij in CAF-zaken opende toeslagen werden stopgezet, voordat de bewijssituaties van de betreffende burgers waren gecontroleerd. Het is niet goed te achterhalen waarom deze werkwijze is beëindigd. Er is geen MT-hadit bij Toeslagen aanwezig. Wel geven medewerkers aan dat er in 2016 meerdere factoren een rol speelden bij het wijgen van de werkwijze, zoals:

Er zou een nieuwe functionaliteit aan het Toeslagensysteem (TVS) worden toegevoegd, waarmee het opschorten van uitbetalingen mogelijk werd gemaakt. Deze functionaliteit is echter niet tot uitvoering gekomen.

In 2016 werd binnen Toeslagen gesproken over manieren om de balans tussen fraudebestrijding en dienstverlening te verbeteren. Hierbij werd de wijze van stopzetting van opende toeslagen als minder gepast ervaren.

Vanaf juli 2016 is in het opdrachtformulier bij CAF-zaken de stopzetting van lopende toeslagen niet meer opgenomen. Medewerkers van Toeslagen melden dat zij deze daarom ook niet meer gebruiken.

Vraag 42

Kunt u de memo's in de Webstukken over de informatie, die de staatssecretarissen en hadden, helemaal openbaar maken, aangezien de omschrijving 'reeds bekend' ook geen weigergrond is in de Wob en het voor de politieke ordevorming van groot belang is om te weten van welke zaken de bewindspersonen op de hoogte gesteld zijn?

Antwoord 42

Om de grote diversiteit in informatie beschikbaar te maken om Kamers te analyseren en onduidelikheden weg te nemen over de volledigheid van de informatie heb ik u bij brief van 24 november jl. digitaal de inventariserende lijst alle relevante webin's doen toekomen waarop de vindplaats van deze documenten is aangegeven. Zo is enerzijds mogelijk gemaakt dat de betreffende informatie beschikbaar is voor politieke ordevorming en dat anderzijds recht wordt gedaan aan de bepaling van de Wob dat informatie die al openbaar is, niet nog een keer openbaar wordt gemaakt. Artikel 7, tweede lid, onder b van de Wob geeft in dat verband aan op welke wijze

informatie wordt verspreidt. Dat kan ook door verwijzing naar andere openbare bronnen. Van een weigering informatie openbaar te maken is geen sprake, er wordt immers verwezen naar reeds openbare informatie.

Vraag 43

Klopt het dat u eerder bent geïnformeerd over andere CAF-zaken, terwijl u meermalen zei dat u geen signalen had dat er in andere zaken iets mis was? Op welke momenten bent u daarover geïnformeerd? Klopt het dat ambtenaren u hebben gewaarschuwd voor "precedentwerking"?

Antwoord 43

Tijdens het debat van 21 maart jl. heb ik reeds, hoewel ik toen zelf nog geen signalen had, aan uw Kamer toegezegd aan de ADR te vragen te onderzoeken of de gevraagde aanpak die in de CAF 11 zaak is gehanteerd verder nog is toegepast. In het debat op 4 juli jl. heb ik aangegeven dat ik niet kan uitsluiten dat er meer zaken zijn waar hetzelfde is gebeurd. In de aanloop naar de 11 juni brief heb ik gezocht naar mogelijkheden voor compensatie, toen is ook gesproken over "precedentwerking". Dit is een gebruikelijk aspect bij de vormgeving van een eventuele compensatie. Uiteindelijk heb ik het aan de Adviescommissie gelaten om mij hiërover te adviseren.

Vraag 44

Hoe kunt u de cultuur van de Belastingdienst weer veranderen en (achtzamenlijker) voorquodten als u de Mollenlunder bijna ontlagen had en geen van de mensen die betrokken is geweest bij CAF 11 een sanctie gehad heeft?

Antwoord 44

Verandering van de cultuur is een langdurig traject. Hierbij wordt gestreefd naar het creëren van een open en veilig klimaat. Een klimaat waar dilemma's worden besproken en wordt geëvalueerd op wat beter kan, maar fouten mogen worden gemaakt. De fouten op het jubileum niveau worden gemeld, en nadrukkelijk van fouten wordt geleerd. In mijn brief van 20 september j. heb ik om Kamer geïnformeerd over de invulling van het externe onderzoek naar de cultuur van de Belastingdienst.¹⁴ In mijn brief van 15 november jl. gaf ik aan dat ik in lijn met de devraag over "menselijke maat", een onderzoeksbureau heb gevraagd om te kijken naar de huidige en gewenste cultuur bij de Belastingdienst en deze ook bij "Toelagen". In afwachting van dat onderzoek is de Belastingdienst aan de slag met het cultuurprogramma, waarbij ook binnen Toeslagen indringend (niet medeure keur verhouding) veranderen zal worden verwacht over, en gewijetvaard op, het gewenste gedrag. In deze gesprekken zal de komende periode ook stilgestaan worden bij de uitkomsten van het deelrapport van de Adviescommissie, vanuit de vraag hoe institutionele vooringenomenheid (eender) herkend, (beter) bespreekbaar en tegengegaan kan worden. Daarnaast stimuleer ik bewustwording, het aanpak van het dossier, de ontwikkeling van het zeventste

¹⁴ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 528.

gedrag en de sturing daarop. Ik acht aan dat de dienst daarbij op een gepaste manier omgaat met signalen van medewerkers, zoals ik ook in de brief van 31 oktober jl. over klokkenluiders aan uw Kamer heb laten weten.¹⁷ Deze veranderingen in de cultuur acht ik noodzakelijk om herhaling van voorgenomen handelen, respectievelijk institutionele voorgenomenheid, in de toekomst uit te sluiten.

Vraag 46

Welke ambtsmisdriven zijn er gepleegd door de Belastingdienst?

Vraag 48

Dent u bereid het OM te vragen om onderzoek te doen naar mogelijke ambtsmisdriven bij de Belastingdienst, nu vaststaat dat er onrechtmatig gehandeld is?

Antwoord vraag 45 en 48

Zie antwoord vraag 10. Op dit moment is nog niet duidelijk of ambtsmisdriven zijn gepleegd. Indien blijkt dat ambtsmisdriven zijn gepleegd, dan wordt daar vanzelfsprekend tegen opgetreden. Hierbij wordt ook aangifte gedaan. Het OM beslist zelfstandig over het wel of niet instellen van onderzoek.

Vraag 49

Wanneer wist u dat er onrechtmatig gehandeld is? Welke acties hebt u toen ondernomen?

Antwoord 49

In het debat met uw Kamer van 4 juli jl. is aan de orde gekomen dat de wijze van stopzetten van lopende toelagenvoorschotten in de CAF 11-zaak onrechtmatig is. De Adviescommissie en de ADR heb ik daarom gevraagd breder te kijken naar het handelen van Toelagen. De uitkomsten van deze onderzoeken wacht ik af.

Vraag 50

Kunt u aangeven wat er over CAF 11 en CAF-zaken stond in het overdrachtsdossier?

Antwoord 50

Er staat niets over CAF 11 of overige CAF-zaken vermeld in het overdrachtsdossier. Bij de overdracht is het onderwerp toelagen op abstract niveau beschreven. Er wordt in a gemene zin benoemd dat de Nationale ombudsman aandacht blijft vragen voor burgers die in de knel komen

¹⁷ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 514.

als gevolg van hoge terugorderingen. Er is geen concrete verwijzing naar het rapport "Geen powerplay naar fair play" opgenomen.

Vraag 51

Welke overleggen hebt u met uw voorganger geleegd over CAF en CAF 11-zaken?

Antwoord 51

Er hebben geen specifieke overleggen tussen mijn ambtsvoorganger en mij plaatsgevonden over CAF en CAF 11-zaken. Wel is het zo dat ik met enige regelmaat mijn medebewindspersonen over dit onderwerp informeer.